

METODICKÝ MATERIÁL
K ZAŘAZOVÁNÍ ŽÁKŮ
A STUDENTŮ S POTŘEBOU
PODPORY DO TĚLESNÉ
VÝCHOVY

VERZE K 31. 3. 2025

METODICKÝ MATERIÁL K ZAŘAZOVÁNÍ DĚTÍ, ŽÁKŮ A STUDENTŮ (DÁLE JEN „ŽÁK“) S POTŘEBOU PODPORY DO TĚLESNÉ VÝCHOVY

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) vydává metodický materiál, který vymezuje podmínky k zařazování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen „SVP“) a s další potřebou podpory do školní tělesné výchovy a pohybově orientovaných programů, včetně akcí mimo prostory, kde se uskutečňuje vzdělávání a postupy pro jejich účast nebo naopak jejich uvolnění dle § 50 odst. 2 (základní vzdělávání) nebo § 67 odst. 2 (střední vzdělávání) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Důvodem pro vydání tohoto metodického materiálu je nadužívání uplatňování postupů vedoucích k vyloučení žáků ze školní tělesné výchovy, včetně dalších omezení účasti v pohybových aktivitách ve vzdělávání v režimu škol a školských zařízení. Tělesná výchova, jakožto všeobecně-vzdělávací předmět, představuje ojedinělé prostředí nejen pro rozvoj pozitivních pohybových návyků, ale rozvíjí vhodné modely sociálního chování, slouží k vlastnímu sebepřijímání a umožňuje chápání sociálních vztahů a pravidel v blízké sociální interakci.

Pro potřeby tohoto metodického pokynu (tam, kde je to vhodné) označujeme souhrnně žáky se SVP a žáky, u nichž je postupováno dle § 50 odst. 2 (základní škola) nebo § 67 odst. 2 (střední škola) školského zákona jako žáky s potřebou podpory.

Metodický materiál je určen pro školy zapsané v Rejstříku škol a školských zařízení a další zařízení poskytující služby, které souvisejí se vzděláváním a výchovou.

Metodický materiál respektuje a doplňuje Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT a rozšiřuje jej o problematiku začleňování žáků s potřebou podpory.

Metodický materiál zahrnuje:

- I Informativní části** (označené piktogramem **I**) – v těchto pasážích MŠMT informuje o některých zásadních skutečnostech.
- D Doporučující části** (označené piktogramem **D**) – v těchto pasážích MŠMT metodicky podporuje školy.
- § Závazné části** (označené piktogramem **§**) – v těchto pasážích MŠMT poskytuje informace o souvisejících závazných pravidlech vycházejících z platných právních předpisů, které v dané souvislosti považuje MŠMT za stěžejní.

1. ÚVOD

- I** Cílem metodického pokynu je doporučit postup pro zařazování žáků a studentů (dále jen „žáků“) s potřebou podpory i žáků se zdravotním znevýhodněním, které je omezuje v účasti na hodinách tělesné výchovy a dalších pohybově orientovaných programech realizovaných školou či školským zařízením (dále jen „škola“). MŠMT chce zamezit rozdílnému přístupu škol vedoucí k uvolňování žáků z hodin školní tělesné výchovy, chce poskytnout ucelený přehled

Č. j.: MSMT-6026/2025-1

o platných legislativních předpisech a jednoznačně deklarovat práva žáků se SVP i ostatních žáků s potřebou podpory na vzdělání a přístup k pohybovým aktivitám a sportu zejména ve školní tělesné výchově. Vymezení konkrétních diagnóz vyžadující omezení v tělesné výchově je součástí dalších legislativních norem, zejména Příloha č. 2 vyhlášky č. 391/2013 Sb., o zdravotní způsobilosti k tělesné výchově a sportu. Nejedná se však o výčet, kdy má být žák uvolněn z tělesné výchovy, to je až možnost nejzazší, po předchozí neúspěšné implementaci podpůrných opatření, včetně částečného uvolnění.

2. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ A ROZDĚLENÍ SVP VE VZTAHU K ATV

Pro účely tohoto metodického pokynu se za žáky s potřebou podpory považují všichni žáci, jejichž zdravotní stav vyžaduje úpravu výstupů či jiné omezení v tělesné výchově a pohybově orientovaném vzdělávání mimo prostory určené pro vzdělávání než u většinové populace. Mezi odlišný přístup řadíme nutné modifikace obsahu, podmínek či výstupů předmětu, případně v komunikaci v takové míře, že by hrozilo nezapojení těchto žáků do školní tělesné výchovy (dále jen „TV“) a tím povinné součásti výchovně-vzdělávacího procesu.

V souladu s mezinárodními i národními systémy označujeme TV s účastí žáků s potřebou podpory a se zdravotním znevýhodněním jako aplikovanou TV (ATV). Jedná se nejčastěji o inkluzivní tělesnou výchovu. Nebo v odůvodnitelných případech o TV realizovanou se skupinou žáků s potřebou podpory. V tomto případě se jedná o zdravotní a aplikovanou tělesnou výchovu (ZATV). Ve školách a třídách zřízených pro žáky se SVP se pak vždy jedná o ATV.

V souladu s inkluzivní TV (respektive ATV) tento metodický materiál řeší i aktivní mobilitu spojenou s přemísťováním se mezi budovami či detašovanými pracovišti školy, včetně návštěvy kulturních a sportovních akcí.

Relevantně zaměřenými vysokoškolskými pracovišti se pro účely tohoto metodického pokynu myslí ta, která realizují bakalářský nebo magisterský studijní program či obor v oblasti pedagogických věd zaměřených na speciální pedagogiku v kombinaci s učitelstvím tělesné výchovy, aplikovanou tělesnou výchovu nebo aplikované pohybové aktivity.

Pro účely tohoto metodického pokynu rozdělujeme žáky s potřebou podpory ve vztahu k ATV na žáky se: a) zdravotním znevýhodněním, dlouhodobým onemocněním nebo specifickými poruchami v motorice nebo chování (dále jen „zdravotní znevýhodnění“); b) zdravotním postižením; c) zdravotním stavem vyvolávajícím vysokou míru úprav obsahu, formy zapojení a úprav v organizaci (dále jen „velmi těžké onemocnění či postižení“). Všechny výše uvedené skutečnosti vyžadují nadstandardní míru spolupráce a vzájemnou koordinaci realizovaných činností se zákonnými zástupci a registrujícími lékaři v oboru praktického lékařství pro děti a dorost.

Za zdravotní znevýhodnění považujeme například onemocnění typu alergie a astma (zejména lehčí formy), některé lehčí anatomické odlišnosti, jako je vadné držení těla, poruchy pozornosti typu ADHD, vývojová porucha koordinace (dyspraxie), chronické onemocnění dolních cest dýchacích, onkologické onemocnění v období remise (bezpříznakové období), metabolická onemocnění bez zhoršujících se poruch funkcí a psychomotorického vývoje

Č. j.: MSMT-6026/2025-1

(obezita, diabetes mellitus), některé formy kožních onemocnění, některé typy epilepsie aj.).

Za zdravotní postižení považujeme například zrakové postižení, sluchové postižení, tělesné postižení (včetně vrozených anatomických malformací, amputace), mentální postižení, poruchy autistického spektra, souběžné postižení více vadami, progredující metabolická onemocnění vedoucí k zastavení, zpomalení nebo k regresi psychomotorických funkcí a vývoje aj. S ohledem na jednotlivé pohybové aktivity, zejména kurzy, dále žáky s postižením dělíme na těžší a lehčí formy postižení. Toto dělení nesnižuje vnímání hloubky postižení, potenciální společenské exkluzivní riziko nebo vliv těchto postižení na osobnost žáka.

Za velmi těžké onemocnění či postižení považujeme takové diagnózy, které vyžadují vysokou míru limitů pro participaci žáků se SVP v pohybových aktivitách. U žáků s následujícími uvedenými diagnózami převažuje snaha o kognitivní a sociální začlenění ve společných aktivitách nad pohybově aktivním zapojením a účastí. Jedná se o diagnózy s vyšším potenciálním rizikem zranění při pohybových aktivitách. Jedná se např. o epidermolysis bullosa, těžké poruchy vnitřních orgánů, těžké srdeční vady, velmi těžká metabolická onemocnění s vysokou mírou regresivního vývoje aj.

Za žáky ve vztahu k ATV nepovažujeme pro účely tohoto metodického pokynu takové žáky, jejichž diagnózy nemají na průběh a změny obsahu či výstupu všeobecně vzdělávacího předmětu TV (a tím i na jiné pohybové aktivity realizované školou) výrazný vliv a není nutné realizovat v TV podpůrná opatření.

3. ZÁSADY PRO REALIZACI SPOLEČNÉ ATV

D S ohledem na participaci žáků v ATV je nutné zvážit úpravy podmínek a obsahu tradiční školní TV. Tyto úpravy by měly respektovat následující principy:

- 1) aktivity musí být bezpečné pro všechny žáky, a to ve smyslu bezpečnosti fyzické i psychické, se snahou o co nejoptimálnější sociální začlenění všech žáků;
- 2) úpravy aktivit musí být smysluplné, respektující předchozí cíle, plány (individuální či tematické) výuky;
- 3) není nutné, aby všichni žáci byli společně zapojeni vždy do stejných aktivit. Pedagog upravuje formy, včetně sociálně interakčních forem cvičení (individuálních, skupinových, hromadných) tam, kde je to vhodné;
- 4) žáci nesmí trpět pocitem ochuzení z důvodu společného vzdělávání se žákem s potřebou podpory. V kompetenci učitele je podpořit sociální prostředí tak, aby bylo v maximální možné míře srozuměno s účastí všech žáků včetně těch, jejichž úroveň motorických dovedností je na nižší úrovni než u ostatních.

4. PŘEDCHÁZENÍ SOCIÁLNĚ RIZIKOVÉMU CHOVÁNÍ A ÚRAZŮM PŘI ATV

- §** Škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků při vzdělávání a výchově (dále jen „vzdělávání“), v činnostech s ním přímo souvisejících a při poskytování školských služeb.¹
- D** K zabezpečení tohoto úkolu škola přijímá na základě vyhledávání, posuzování a zhodnocování rizik spojených s činnostmi a prostředím opatření k jejich prevenci. Při stanovení konkrétních opatření bere v úvahu zejména možné ohrožení žáků při vzdělávání v jednotlivých předmětech, při přesunech žáků v rámci školního vzdělávání a při účasti žáků školy na různých akcích pořádaných školou. Zároveň: a) přihlíží k věku žáků, jejich schopnostem, fyzické a duševní vyspělosti a zdravotnímu stavu; b) upravuje formy a metody výuky ATV tak, aby byla možná participace všech žáků, i když nemusí vždy tato participace být společná; c) používá takové výukové postupy a pomůcky, které vytváří nejvhodnější výukové prostředí pro vzdělávání a osobní zkušenost s pohybovými aktivitami a pohybovými vzorci použitelnými pro běžný život; d) v případě vhodnosti vytváří plán pedagogické podpory či individuální vzdělávací plán v součinnosti se školským poradenským zařízením (dále jen „ŠPZ“) a může pro realizaci ATV využít kooperaci dalších externích subjektů a osob.
- I** Při pohybových a sportovních činnostech, aktivitách se účastníci řídí pravidly bezpečnosti obsaženými v pravidlech pro příslušnou aktivitu, věkovou skupinu a jejich modifikací pro dané prostorové, materiální a personální podmínky školy.²
- Dále se také škola řídí pravidly soutěžních řádů daných sportů upravených pro potřeby a možnosti školy. Při realizaci inkluzivních aktivit v ATV s využitím sportovně-kompenzačních pomůcek je kladen zvýšený důraz na předcházení rizik úrazu. Modifikace aktivit jsou realizovány s respektem k individuálním cílům žáků se s potřebou podpory a k zajištění možné účasti všech žáků při využití celého spektra forem výuky.
- D** Didaktické či sportovně-kompenzační pomůcky (dále jen „pomůcky“) vhodné pro realizaci ATV je možné získat ze systému podpůrných opatření nebo v síti půjčoven sportovně-kompenzačních pomůcek, případně u poskytovatelů sociálních služeb či jiných neziskových organizací.
- §** Školy jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech i při poskytování školských služeb povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám žáků a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.³
- D** Škola podle školního vzdělávacího programu, zpracovaného na základě příslušného rámcového vzdělávacího programu, podle plánu pedagogické podpory či individuálního vzdělávacího plánu, seznamuje v interakci společně (inkluzivně) žáky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví tak, aby si žáci osvojili znalosti vztahující se k ochraně zdraví žáků a jejich bezpečnosti. Tyto kompetence jsou vytvářeny na základě vzdělávacího obsahu – očekávaných výstupů a účelně zvoleného učiva. Ve školním vzdělávacím programu je ochrana a bezpečnost zdraví součástí výchovy ke zdraví, zdravému životnímu stylu a zdraví člověka, chápanému jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. K uplatnění rozvoje těchto

¹ § 29 odst. 2 školského zákona

³ § 29 odst. 1 školského zákona

Č. j.: MSMT-6026/2025-1

kompetencí využívá škola dominantně nástroje školní tělesné výchovy, výchovy ke zdraví, tematicky pak dopravní výchovy, ochrany člověka za mimořádných událostí, problematiky první pomoci a úrazů, prevence sociálně patologických jevů, ochrany před sexuálním zneužíváním atp.

Při využívání externí spolupráce např. při plavecké výuce, lyžařském výcviku nebo kurzu vodní turistiky odpovídají pedagogičtí pracovníci za bezpečnost a ochranu zdraví žáků po celou dobu výuky, která je vedena externím pracovníkem. V dohodách uzavíraných o využívání cizích zařízení k výuce je nutno upravit ve smyslu těchto zásad podrobně povinnosti zaměstnanců zúčastněných stran, týkající se jejich odpovědnosti za bezpečnost žáků v souladu se základním povědomím o případných SVP žáků. Při přemísťování mezi budovami pro účely naplnění ATV, kde je nutná asistence pro žáka, tuto asistenci (dohled) realizuje asistent pedagoga organizačně tak, aby minimalizoval časové ztráty způsobené přesunem.⁴

5. ŘEŠENÍ ZAPOJENÍ ŽÁKŮ S POTŘEBOU PODPORY DO ATV

D

V závislosti na úrovni schopností, dovedností a možnostech žáka s potřebou podpory je jeho účast v ATV zajišťována formou následujících opatření.

Vhodně informujeme spolužáky o případných specifikách zapojení žáka a vedeme je k sociální interakci se spolužákem s potřebou podpory. Podpora přirozené sociální skupiny vrstevníků může být oboustranně velmi přínosná.

Prioritně by mělo být preferováno zapojení žáků s potřebou podpory v následujícím pořadí realizace:

- 1) zpracování plánu pedagogické podpory (dále jen "PLPP"), zapojení s úpravou obsahu, podmínek nebo očekávaných výstupů;
- 2) zapojení v interakci se zaškolenými spolužáky (peer partnery/tutory);
- 3) zapojení s využitím asistenta pedagoga;
- 4) kombinované formy výuky;
- 5) další výuka skupinového charakteru.

ad 1) Zde se jedná nejčastěji o žáky se zdravotním znevýhodněním, při uplatňování základních principů modifikací však může jít i o žáky se zdravotním postižením. Často se však může jednat o žáky, u kterých není s ohledem na jejich potřeby nutné upravovat jiný předmět, než právě vyučovaný předmět TV nebo i jiné aktivity v rámci ATV. Dominující sociálně interakční formou je nejčastěji hromadná. S ohledem na charakter zdravotního postižení či znevýhodnění je i možné, aby byl obsah konzultován s registrujícím lékařem žáka, případně bylo vyjádření či posudek tohoto pracovníka podkladem pro nastavení podpůrných opatření ze strany ŠPZ. Optimálně by měli být žáci s potřebou podpory zapojeni do maxima vhodných aktivit společně se svými spolužáky.

⁴ § 16 školského zákona, § 5 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů

ad 2) Zapojení s využitím proškolených spolužáků (peer partnerů/tutorů). Zde se jedná nejčastěji o žáky se zdravotním postižením, u nichž ne vždy je vhodné zapojení se všemi ostatními žáky. Z hlediska forem výuky se jedná o individuální (resp. dyadickou) nebo o skupinovou formu. Předem určený/ní a zaškolený/ní spolužák/ci realizuje/i aktivity ve dvojicích či ve skupině s žákem s potřebou podpory a je/jsou instruován/i pedagogem. Výhodou tohoto postupu je respektování interakce s vrstevníky bez přítomnosti dalšího pedagoga jakožto potenciálního limitu této vzájemné interakce se spolužáky. Je vhodné využívat postupně více peer tutorů.

ad 3) Zapojení s využitím asistenta pedagoga. Zde se jedná nejčastěji o žáky se zdravotním postižením, případně žáky s velmi těžkým onemocněním, kde je vhodné, aby byla část výuky vedena samostatně (individuálně). Asistent pedagoga pod vedením učitele sleduje obecné cíle ATV s respektem k individuálnímu vzdělávacímu plánu, pokud je doporučen, a průběžně je v součinnosti s učitelem reviduje dle progresu motorických funkcí a zkušeností.

ad 4) Kombinované formy výuky. Zde se jedná nejčastěji o žáky s těžkým zdravotním postižením, případně žáky s velmi těžkým onemocněním. Specifikum žáků vyvolává potřebu dominantně využívat individualizovanou podobu výuky, avšak ve vhodných částech vyučovací jednotky pedagog zařazuje společné aktivity (např. úvodní nebo závěrečná část).

ad 5) Další výuka skupinového charakteru (zdravotní a aplikovaná tělesná výchova – ZATV). Je-li ve škole vzděláván vyšší počet žáků, u kterých je to vhodné a možné, škola realizuje ZATV. ZATV může být realizována tradičně jako alternativa běžné TV s dominujícím zdravotně orientovaným obsahem. Na rozdíl od toho vysloveně zdravotní tělesná výchova (ZTV) může být do vzdělávání zařazena jako předmět speciálně pedagogické péče. Optimálně je zařazení do ZATV u žáka s potřebou podpory pouze dočasná a primární je snaha o opětovné zařazení do společných forem vyučování.

Pokud škola disponuje pedagogem se specializací ATV, aplikované pohybové aktivity, s kombinací učitelství TV a speciální pedagogika, učitelství TV s absolvovanými předměty zaměřenými na zdravotní nebo aplikovanou TV, případně speciální pedagogika s kurzem zdravotní TV nebo ATV, je ve vhodných případech v souladu s příslušným ŠVP možné zvážit organizaci společné skupiny žáků se s potřebou podpory s obsahem, který respektuje všeobecné cíle TV, včetně výchovného a vzdělávacího tak, jak je běžné např. na školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona. Takto organizovanou výuku lze nazvat jako zdravotní a aplikovanou tělesnou výchovu v souladu s aktuálním zněním příslušných RVP.

6. ÚČAST NA POHYBOVĚ ORIENTO VANÝCH KURZECH A PROGRAMECH

D

Škola je povinná zvažovat možnosti dopravy nebo ubytování pro všechny zúčastněné žáky. Pokud s účastí na pohybově orientovaných kurzech a programech souhlasí zákonný zástupce žáka, neměly by být tyto SVP důvodem neúčasti žáka.

Škola zajišťuje ubytování odpovídající potřebám všech žáků s přihlédnutím k jejich potřebám, finančním a jiným možnostem. V krajním případě je možné po dohodě se zákonnými zástupci akceptovat ubytování některých žáků v jiném ubytovacím zařízení (např. z důvodu bezbariérového přístupu, toalet apod.); v takovém případě po žákovi/yni s potřebou podpory

Č. j.: MSMT-6026/2025-1

nelze vyžadovat platbu vyšší oproti jejich spolužákům. Pokud však volba alternativního ubytování vychází primárně z preference vyššího komfortu, a nikoliv z objektivní nutnosti, je možné požadovat úhradu rozdílů nákladů. Škola zároveň dbá na to, aby i v těchto případech byla zajištěna maximální možná sociální interakce všech účastníků v programové části i v doprovodných společných aktivitách se spolužáky.

§ Pro účast na škole v přírodě na dobu delší než 5 dnů nebo na zotavovací akci se vyžaduje zdravotní způsobilost, kterou posuzuje a posudek vydává registrující lékař v oboru praktického lékařství pro děti a dorost. Podmínkou dále je, aby žák nejevil známky akutního onemocnění (např. horečky nebo průjmy) a ve 14 kalendářních dnech před odjezdem do školy v přírodě nebo na zotavovací akci nepřišel do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním nebo podezřelou z nákazy a ani mu není nařízeno karanténní opatření. U zotavovací akce navíc platí podmínka proočkovanosti. V případě zotavovací akce tento poskytovatel zdravotních služeb v posudku uvede, zda se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci. Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte má platnost po dobu dvou let od data vystavení, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti dítěte. Skutečnost, že žák nejeví známky akutního onemocnění a v posledních 14 kalendářních dnech nepřišel do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním nebo podezřelou z nákazy, příp. v karanténním opatření, potvrzuje v písemném prohlášení zákonný zástupce žáka nebo fyzická osoba, kterou k tomu zákonný zástupce žáka písemně zmocnil; toto potvrzení nesmí být starší než jeden den. Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte a písemné prohlášení předá zákonný zástupce pořádající osobě nebo vysílající škole.⁵

D Pro vyhotovení doporučení (vydává ŠPZ) je vhodné, ve spolupráci se zákonným zástupcem, získat vyjádření relevantního odborného lékaře (dle druhu a typu zdravotního postižení, znevýhodnění či velmi vážného onemocnění).

Zákonný zástupce musí být poučen zástupcem školy o potenciálních důsledcích neúčasti žáka na těchto akcích a je vhodné hledat alternativní cesty, jako je např. jednodenní účast nebo krátká návštěva. Pro tento účel je možné také požádat zákonného zástupce o spolupráci při vyhotovení vyjádření relevantního odborného lékaře (dle druhu a typu zdravotního postižení, znevýhodnění či velmi vážného onemocnění). Toto vyjádření pak může být podkladem pro úpravy organizace, obsahu, v nejzazším případě nezařazením žáka na kurz. Pokud je žákovi doporučeno podpůrné opatření asistent pedagoga, probíhá výchovně-vzdělávací činnost na kurzu s účastí asistenta pedagoga.

Plavecký kurz organizovaný základní školou je součástí základního vzdělávání. Pokud se na vzdělávání podílí jiný subjekt než příslušná škola, je vhodné smluvně uvést pravidla pro vzdělávání žáků s potřebou podpory a pedagogických pracovníků (včetně asistenta pedagoga) ve výuce.

⁵ § 9 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Č. j.: MSMT-6026/2025-1

a) Pokud je využíván pro žáka asistent pedagoga, pak je vhodné, aby učitel metodicky spolupracoval s odpovědným externím pracovníkem (plavecké školy) na základě smlouvy kmenové školy a plavecké školy. Asistentovi pedagoga dává pokyny učitel.

b) U žáků s potřebou podpory je adekvátně snížen počet žáků na jednoho pedagogického či externího pracovníka. V odůvodněných případech probíhá výuka plavání formou jeden na jednoho.

Vodácký, turistický, cyklistický, lyžařský či jiný pohybově zaměřený kurz (dále jen „kurz“) může organizovat škola dle svých možností a s ohledem na školní vzdělávací program.

a) Pokud je využíván pro žáka asistent pedagoga, pak je vhodné, aby učitel metodicky spolupracoval s odpovědným pedagogickým pracovníkem nebo pracovníkem externího subjektu (firmy, organizace) na základě smlouvy s kmenovou školou nebo učitelem zodpovědným za realizaci kurzu. Asistentovi pedagoga dává pokyny učitel.

b) U žáků s potřebou podpory je adekvátně snížen počet žáků na jednoho pedagogického či externího pracovníka. V odůvodněných případech probíhá výuka formou jeden na jednoho. V případě nutnosti je očekávaná vždy aktivní účast pedagogického pracovníka či externího pracovníka ve smyslu účasti ve stejné lodi nebo v bezprostřední blízkosti této lodi (kánoe, raft), na cyklistickém výletě na tandemovém kole nebo v bezprostřední blízkosti žákovi s potřebou podpory.

Žák se kurzu neúčastní především v případě, že je tato neúčast zdůvodněná z posudku lékaře nebo z odůvodněného rozhodnutí zákonného zástupce.

§ Škola odpovídá za bezpečnost a ochranu zdraví žáka, i když je výuka vedena externím pracovníkem.⁶

D Dopravní výchova je obsahově součástí jiných vzdělávacích oblastí, zejména Člověk a jeho svět. Žák se dopravní výchovy neúčastní pouze v případě, že je tato neúčast zdůvodněná a je součástí doporučení pro vzdělávání vydaného ŠPZ nebo jako součást PLPP, kde je tato aktivita nahrazena jinou srovnatelnou aktivitou nebo pokud to vyplývá z posudku registrujícího lékaře v oboru praktického lékařství pro děti a dorost. Tato neúčast je možná pouze na základě dobrovolného informovaného souhlasu zákonných zástupců.

D Pro podporu aktivní účasti je vhodné zapůjčení relevantní sportovní či sportovně kompenzační pomůcky (typu tandemové kolo, handbike, tříkolka) v příslušné půjčovně či centru dopravní výchovy.

Forma jeden pedagogický pracovník na jednoho žáka je při plavání nebo účasti na kurzu využívána zejména u žáků nevidomých či se zbytky zraku, žáků s těžkým tělesným postižením, žáků s těžkými poruchami CNS (např. těžká forma epilepsie, těžká forma poruchy pozornosti), žáků s těžkými poruchami autistického spektra, žáků se středně těžkým, těžkým mentálním postižením a žáků s velmi těžkým onemocněním (kromě vodáckého kurzu, kde je podmínkou také plavecká dovednost).

⁶ § 3 vyhlášky č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů a § 391 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

7. POSUDEK REGISTRUJÍCÍHO LÉKAŘE

- § Posudek ke zdravotní způsobilosti k tělesné výchově registrujícího lékaře může být vydán na žádost zákonného zástupce nebo zletilého žáka či studenta s platností na pololetí školního roku nebo na školní rok na základě iniciativy zákonných zástupců.⁷

Zákonný zástupce či zletilý žák má za povinnost informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání.⁸

- D Pro účast žáka v ATV a realizaci podpůrných opatření je potřebné znát podrobnou diagnostiku zdravotního postižení či znevýhodnění žáka a případné kontraindikace týkající se pohybových aktivit. Na základě lékařského vyšetření a zpracované lékařské zprávy a posléze i speciálně pedagogické (případně kinantropologické) diagnostiky ŠPZ by měl být upraven plán obsahu všeobecně vzdělávacího předmětu TV s ohledem na specifika postižení či znevýhodnění.

Doporučený dokument pro vypracování posudku registrujícího lékaře je součástí příloh k tomuto dokumentu.

8. KVALIFIKAČNÍ RÁMEC PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

- D V rámci systému celoživotního vzdělávání je možné studovat kurz zaměřený na aplikované pohybové aktivity, učitelství TV a speciální pedagogiku. V rámci pregraduálního terciárního či celoživotního vzdělávání lze v ČR studovat kurzy zaměřené na aplikované pohybové aktivity, zdravotní a aplikovanou tělesnou výchovu, tedy propojení učitelství TV se zaměřením na speciální pedagogiku. Mezi pracoviště, které takto zaměřená studia nabízí, patří zejména Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci a Fakulta tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy, případně další vysokoškolská kinantropologicky zaměřená pracoviště.

§ 9. ZÁVĚR

ŠPZ a škola poskytuje maximální adekvátní podporu pro účast ve školní TV. Prostřednictvím nastavení podmínek s akcentem na individuální předpoklady žáka upravuje škola proces vzdělávání vedoucí k jeho zapojení. Žák s potřebou podpory se obecně účastní všech aktivit. Za podmínek § 9 zákona o ochraně veřejného zdraví se neúčastní aktivit, ke kterým není zdravotně způsobilý. Za podmínek § 50 odst. 2 a § 67 odst. 2 školského zákona může zákonný zástupce nezletilého žáka nebo zletilý žák požádat o uvolnění z tělesné výchovy. Při jeho účasti na aktivitách škola přihlíží k jeho zdravotnímu stavu a potřebám, jakož i k případným doporučením ŠPZ.

Každý žák má právo na plný a řádný život při zajištění takových podmínek, které zabezpečují důstojnost, podporují sebedůvěru a umožňují jeho aktivní účast ve společnosti. Je povinností škol nevyčleňovat žáky z aktivní účasti v hodinách TV a pohybově zaměřených programech realizovaných při vzdělávání a hledat optimální způsoby, jak umožnit účast na TV

⁷ § 51 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů

⁸ § 22 školského zákona

Č. j.: MSMT-6026/2025-1

i žákům s potřebou podpory.⁹ Realizovaná opatření však nesmí nést znaky přímé nebo nepřímé diskriminace, včetně opomenutí přijetí přiměřených opatření, aby měl žák s potřebou podpory možnost využít vzdělávání v souladu se zněním zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon).

⁹ § 2 odst. 1 školského zákona